

לצטרפת

ההגדה

66

בחמש השנים האחרונות התחוללו תמורות רבות בישראל — ותמורות אלה השתקפו כמובן באופן בולט גם בנוער.

אולם האיומה ביותר ביניהן היא, בלי ספק, הנכונות לערוק מן הארץ בכל רגע ובכל הזדמנות. כל הצדדים האחרים של החיים — בית, משפחה, נוף, לאומיות, שורשיות והרגשת מודדת — מתנדפים כעשן נוכח הסיכוי הקדוש של הגשמת החלום הקורץ: יציאה מן המדינה, זמנית או עולמית.

אין זאת כמובן תכונה כללית. אולם מספר הננועים בה, כפי שאפשר להיווכח מהמחקר שנערך עיירי „העולם הזה“ עולה בהרבה על מספר יוצאי הדופן וחולי השנאה העצמית. הוא מקיף את יושבי צפון תל-אביב ממש כמו את בני שכונות העוני והמושבות.

צנועה אך לא בלתי מכובדת בעינים הנערות: 158 נערות קראו את מודעתו תוך רטט שבלב, הכניסו כידורים מבושמות מכתבים על נייר צהבהב ותכלכל לתוך מעטפות יקרות.

בלטה אומנם, צניעות ראויה לש-

בח. רק 42 מתוכן הסכימו לצרף תמונה מייד למכתב הראשון. אחרות תבעו כפה מלא פגישה אישית (בבית-קפה, עיתון ביד, לשאול: „מה השעה?“). כן קיבל המהנדס ארבע הצעות מאימהות הממליצות בלב שלם על בנותיהן החמודות, בנות ה-19 וה-21 וה-28, והצעה אחת מאח הדואג לגורל אחותו הצעירה.

זהו מצב הירום.

מחלת-נפש המונית תקפה אלפים רבים מבני הארץ. יש להם רק שאיפה ברורה אחת בחיים. לברוח. לא חשוב לאן, לא חשוב עם מי.

כמו עכברים מן הספינה הטובעת, כמו קהל באולם קולנוע שאחזה בו אש, עם תייר עשיר שיכול להיות, בעצם, רועה זונות, למפעל קאנא-די אנטוניו שיכול להיות מחנה מכרות באיזור הקוטב, לקהילה בכרא-זיל שאין לדעת מהי זחיפן היא.

שלוש מודעות חשודות קצרו יבול של 712 תאבי-בריחה. אולם מו-דעות מסוג זה מתפרסמות בעיתונים עבריים ולועזיים בישראל מדי בוקר וצהריים.

זהו אות אזהרה לאומי. הוא מחייב את האחראים לעיצוב דמותו של הנער לחשבון-נפש עמוק ביותר. כמה מן העיתונים האחראיים יותר חדלו לקבל מודעות הכוללות כפירוש את המלים „למסרת הגירה“, אולם מובן שזהו אמצעי ממוקפק ביותר לחיסול שורשי המחלה, ששפתה עמוק בגוף הלאומי, ובמיוחד בקרב הנוער.

מבצע שנערך על-ידי מחלקת החקר של העולם הזה לא היה כרוך, בניגוד למבצעים אחרים, בעבודה רבה. הוא הצריך רק פני-יה למחלקת המודעות של כמה עיתונים יומיים ישראלים.

קדם לכך ניסוח מחושב במיוחד של המודעות. אחת מהן ביקשה „מנהל עבודה“ ישראלי למפעל קאנאדי. לא הזכיר בה כלל מהו אופיו של המפעל ומהו, בעצם, המקצוע הנחוץ. לא הובטחו בה שום תנאי עבודה ולא נאמר מהו מקומו של המפעל במדינה, הכוללת בערך שלישי של היבשת האמריקאית הצפונית. אדם בעל הבחנה, שאיננו משתכר מעצם הסיכוי להפליג למרחקים, היה מגלה מייד כי אין הצעה כזאת יכולה להיות רצינית, 342 איש לא הב-חינו בכך. הם נענו כהתלהבות עצומה לפנייה, פירטו את כל מעלותיהם המקצועיות שבגללן, כנראה, הם כה מעוניינים לברוח מישראל.

מודעה שניה התכונה לחקור שכבה אחרת של אזרחי ישראל — השכבה המשכילה. היא ביקשה מורה לעברית לקהילה יהודית חסרת-שם בכראזיל. 212 מהאחראים לעיצוב דמותו של הדור הישראלי הבא ראו את עצמם מתאימים לצאת מייד לגולה הדווייג, להביא את בשרי-רת ציון. הם היו מוכנים לשם כך אפילו למלט את נשיהם וטפם. כמו עם כולם מורים העוסקים במקצועם, מחנכים תינוקות של בית רבן לא-הבת המולדת, ומרביצים להם שיעורים בתולדות העם, וקשריו האית-נים אליה.

המודעה השלישית היתה אינטימית יותר. היא חיפשה פלה למחנ-דס, תייר בן 30, הרוצה להביא אתו מזכרת מהארץ הקדושה — צעירה צברית שתשמש כאשתו החוקית. המהנדס היה אדם אנין-טעם: הוא דרש תמונה יחד עם המכתב הראשון לאישיותו האלמונית, שהיה לה בלי-ספק די כסף כדי להרשים מודעה בגודל של שני אינצ'ים על שני טורים בעיתון יומי (4 ל"י האינץ'). בגמטה האבירית שלו, זכה להצלחה